

Árskógarskóli, janúar 2014

Greinargerð um Grænfána vegna umsóknar um endurflöggun vorið 2014

Árskógarskóli tók formlega til starfa 1. ágúst 2012 eftir að leikskólinn Leikbær og Árskógarskóli (Grunnskólar Dalvíkurbyggðar) voru lagðir niður og stofnaður nýr skóli tveggja skólastiga.

Leikskólinn Leikbær flaggaði Grænfána vorið 2012 og þegar nýr skóli tók til starfa var ákveðið að þar sem nemendur Leikbæjar unnu hörðum höndum að flöggun þá væri eðlilegt að þeir flyttu fánann með sér í nýja skólann og gerðu öllum hinum grein fyrir mikilvægi þess að vinna áfram að umhverfismálum og sækjast eftir því að flagga Grænfána um ókomna tíð.

Skólaárið 2012-2013 fór ekki mikið fyrir Grænfánanum sem slíkum enda var ekki til fánastöng og mikið um að vera við að standsetja húsnæði, lóð og almennt að ýta nýjum skóla úr vör. Þó var ákveðið frá nánast fyrsta degi að innleiða flokkunarkerfi sem var á Leikbæ og var það eitt það fyrsta sem keypt var í nýjan skóla, þ.e. flokkunardallar í hvert rými skólans. Strax að hausti var nefnd skipuð, markmið sett, unnin drög að umhverfissáttmála og fleiri skref stigin.

Það var svo við lok framkvæmda á útisvæði að Grænfáninn fékk stöng og var hyltur miðvikudaginn 11. september 2013, þann dag var formleg skólasetning skólaársins 2013-2014. Grænfáninn var dreginn upp og hefur verið þar síðan og markaði ákveðin tímamót í skólstarfinu.

Gunnþór Eyfjörð Gunnþórsson
skólastjóri Árskógarskóla

Kötlufjall mótað úr flokkuðu „rusli“

1. Umhverfisnefndin

Hvernig var valið í umhverfisnefndina? Hverjir eiga þar fulltrúa? Hversu oft er fundað? Hverjar eru helstu ákvarðanirnar sem nefndin hefur tekið? Gott er að fá dæmi um fundargerðir í fylgigögnum.

Árskógarskóli:

Veturinn 2013-2014 eru allir sem gáfu kost á sér í nefndinni en formaður sér til þess að verkefnum verði deilt niður á alla í nefndinni. Nefndin var skipuð á gæðastund (allir í skólanum hittast einu sinni í viku og nefnist sú stund gæðastund) 28. ágúst 2013. Í nefndinni eru:

Fulltrúar starfsmanna:

Dagrún formaður

Elín ritari

Fulltrúi foreldra:

Freydís Inga Bóasdóttir

Fulltrúar 5.-7. bekkjar:

Aníta, Jón, Lárus

Fulltrúar 1.-4. bekkjar:

Björn, Bríet, Fannar, Júnía, Magnea, Sindri

Fulltrúar Kötlukots (leikskólastig):

Eyvör, Eyþór, Ingibjörg

- Markmiðið er að fundir séu haldnir tvisvar á hvorri önn eða að jafnaði fjórum sinnum á skólaárinu.
- Helstu ákvarðanir og markmið frá stofnun er að finna á heimasíðu <http://www.dalvik.is/Arskogarskoli/Graenfani/>
- Allar fundargerðir er að finna á heimasíðu skólans <http://www.dalvik.is/Arskogarskoli/Graenfani/Fundargerdir/>

Grænfánastöngin vígð 11. september 2013

2. Mat á stöðu umhverfismála

Hvernig var staða umhverfismála metin? Var gátlistinn fylltur út? Hverjir gerðu það? Gott er að fá afrit af útfylltum listanum sem fylgigögn með greinargerð jafnvel eins og hann var áður en hafist var handa og eins á þeim tíma sem sótt er um fánann.

Árskógar skóli:

Staða umhverfismála var ekki metin sérstaklega á haustmánuðum 2012 þar sem allir þurftu svigrúm til að átta sig á nýju umhverfi og starfsháttum. Þar sem ekki nema nokkrir mánuðir voru síðan Leikbær flaggaði Grænfána og nýr skóli tók til starfa þótti skynsamlegt að leyfa vetrinum að líða og meta þá stöðu mála. Formaður umhverfisnefndar það árið fyllti út umhverfisgátlista vorið 2013 og má sjá í viðhengi.

Fyrsta starfsár skólans 2012-2013 er eftirfarandi það helsta sem var gert og ákveðið:

- Nefndin fór fram á það að keyptar yrðu ruslatunnur með lituðu loki í allar stofur, það eru tunnur í umsjónarstofunum, listasmiðjunni, starfsmannarými og á Kötlukoti. Rauður almennt rusl, grænn pappír, blár plast, gulur ál.
- Leiðbeiningar settar á flokkunardalla. Farið yfir gátlista, sem þarf að gera árlega.
- Allur matarafgangur hefur frá fyrsta degi farið til hænsna í sveitinni og skólinn fær egg á móti.
- Nefndin gerði drög að umhverfissáttmála sem þarf að útfæra. Það þarf að hengja hann upp svo hann verði aðgengilegur fyrir alla. Þyrfti líka að setja hann á heimasíðuna.
- Við settum ekki niður kartöflur, kartöflugarðurinn sem er ekki á nógu góðum stað var alltof blautur í vor. Það þarf að setja matjurtargarð nær skólahúsinu (vor 2014).
- Leikskólabörn settu niður tómat og paprikufræ og tókum plönturnar með sér heim. 7. bekkur gróðursetti plöntum með garðyrkjustjóra í samvinnu við Yrkjusjóð.
- Það þarf að búa til og hengja upp í samvinnu með nemendum áminningar eins og að munu eftir að slökkva ljósina og láta vatnið ekki renna að óþörfu.

Útikennsla. Unnið með efnivið náttúrunnar í Brúarhvammsreit í nágrenni skólans

3. Áætlun um aðgerðir og markmið

Hvaða markmið voru sett? Hverjir settu markmiðin? Hvernig gekk að ná settum markmiðum?

Árskógarskóli:

Markmið skólans í umhverfismálum veturinn 2013-2014, sett af umhverfisnefnd haustið 2013:

1. Fara yfir flokkunardalla, gæta þess að allir viti hvað á að vera hvar og hvar á að losa dallana, fara yfir umhverfissáttmálann (kynning nefndarinnar á gæðastund 30. október).
2. Nýta betur efnivið sem fer í flokkunardalla t.d. pappa, plast og ál í nám og leik sem og að nýta efnivið náttúruinnar úti t.d. greinar, köngla, steina ofl. í leik og námi.
3. Það þarf að ganga betur um eigur skólans t.d. passa að boltar verði ekki undir snjó og skemmist (þá þarf að kaupa nýja), nýta endurnýtt blöð til að teikna og lita, passa alla liti og annan efnivið.
4. Það þarf að setja merkingar sem hvetja til orkusparnaðar við alla krana og rofa (vatn og ljós), nemendur gera þetta m.a. í Grænfánatímum á grunnskólastigi en formaður nefndarinnar (Dagrún) skal sjá til þess að þessu sé framfylgt.
5. Það þarf að gera [umhverfissáttmálann sýnilegan](#), hann er á heimasíðu auk þess sem nefnd síðasta vetrar vann drög að einföldun á honum. Skólastjóri dregur öll gögnin saman og gerir sáttmálann sýnilegan um allan skóla.

Eldstæðisgerð og eldun brauðs með náttúrulegum efnivið, endurnýting

4. Eftirlit og endurmat

Á hvern hátt er litið eftir að skólinn haldi ótrauður áfram að settum markmiðum? Hefur staða umhverfismála verið metin að nýju eftir úrbætur?

Árskógarskóli:

Þar sem skólinn er nýr kemur formleg úttekt fyrst til framkvæmda í mars 2014 þar sem þessi greinargerð og almennt vinna nemenda og starfsfólks er metin af Landvernd til enduflöggunar vorið 2014. Fræðsluskrifstofa Dalvíkurbyggðar hefur einnig eftirlit og ráðgjöf ýmsa ym Grænfánamál þar sem allir skólar sveitarfélagsins eru í sömu sporum. Fyrst og fremst eru það nemendur skólans sem fylgja markmiðunum eftir.

5. Fræðsla

Á hvern hátt eru nemendur fræddir um umhverfismál? Hafa t.d. verið þróuð sérstök námsverkefni um umhverfismál? Gott er að gera grein fyrir dæmum um slík verkefni.

Árskógarskóli:

Á gæðastundum höfum við nokkrum sinnum horft á myndbönd um umhverfismál. Í námi sínu vinna nemendur ýmis verkefni tengd umhverfismálum og í samfélags- og náttúrugreinum sem eru lotukenndar er umhverfislota 7. apríl-23. maí 2014 þar sem markvisst verður unnið með umhverfismál samkvæmt aðalnámskrá. Einnig var unnið í lotu um náttúru Íslands í september og október 2013 með ýmsa þætti tengda umhverfismálum og skólaárið 2012-2013 einnig þó ekki hafi loturnar verið komnar til sögunnar.

Unnið með kartöfluuppskeru

6. Kynning á stefnunni

Á hvern hátt hefur skólinn kynnt stefnu sína út á við, með kynningum, foreldrafundum, opnum húsum, útgáfu og fleiru? Hefur umhverfisstefna skólans haft áhrif út fyrir skólann sjálfan?

Árskógarskóli:

Reglulega eru haldnir kynningarfundir/opin hús í skólanum þar sem stefna skólans er kynnt m.a. umhverfisstefnan. Stjórnendur gefa mánaðarlega út **rafrænt fréttabréf** þar sem m.a. Grænfánavinna er kynnt og bent á ýmislegt varðandi hana og ef þarf að minna á að drepa á bílvelum og slíkt er það gjarnan gert þar. Umhverfisstefnan hefur haft áhrif inn á heimilin í samfélaginu enda eru nemendur skólans trúir sinni sannfæringu og vinnu og finnst óeðlilegt að ekki sé flokkað heima, í Dalvíkurbyggð er markvisst unnið að flokkun og því er auðveldara að heimfæra okkar stefnu yfir til heimilanna. Stefna skólans er einnig birt í **skólanámskrá** og á heimasíðu undir **Grænfáni**.

7. Umhverfissáttmálinn

Skólinn þarf að hafa gert umhverfissáttmála og sett sér ákveðnar og skjalfestar starfsreglur hvað varðar umhverfismál. Hvernig var sáttmálinn unnin og þær reglur settar, hverjir tóku þátt í að setja þær og hvernig? Nauðsynlegt er að umhverfissáttmáli skólans fylgi með greinargerðinni sem fylgir umsókn um Grænfána

Árskógarskóli:

Sáttmálinn var unninn úr grunni sáttmála Leikbæjar en kallað var eftir ábendingum frá nemendum, starfsfólki og foreldrum. Fyrstu drög voru unnin skólaárið 2012-2013 en haustið 2013 var sáttmálinn fullgerður af nemendum og starfsfólki, myndgerður sáttmáli gerður í janúar 2014.

Umhverfisstefna

Fátt er okkur á jörðinni mikilvægara í dag en að vera meðvituð um umhverfi okkar og að hver og einn finni til ábyrgðar til þess að ganga vel um auðlindir okkar. Árskógarskóli hefur sett sér markmið í umhverfismálum og gert sáttmála í anda Grænfána til þess að vinna að markmiðum. Stefna skólans er að leita stöðugt leiða til þess að þróa og bæta leiðir í umhverfismálum og virkja nemendur, starfsfólk og foreldra auk aðila nærsamfélags til þess að vinna að þeim markmiðum sem að er stefnt.

Umhverfissáttmáli Árskógarskóla

Við berum virðingu fyrir umhverfi okkar og verndum náttúruna og allt líf sem í henni býr. Við lærum á náttúruna í okkar nánasta umhverfi og njótum þess að vera hluti af henni. Við göngum vel um, verndum og hvetjum aðra til þess að gera slíkt hið sama. Við temjum okkur hófsemi og gætum þess að allt sem frá okkur fellur sem sorp sé endurnýtt eins og kostur er en hafi að öðru leyti sem minnst skaðleg áhrif. Við leggjum okkur fram við að skilja vel við náttúruna svo næstu kynslóðir geti notið þess að umgangast hana.

Leiðir skólans til að uppfylla sáttmálann eru meðal annars þessar:

- við flokkum rusl og sendum til endurvinnslu
- við endurvinnum og endurnýtum það sem við getum notað
- við drögum úr notkun rafmagns
- við látum ekki vatn renna að óþörfu
- við gætum að hitastillingum á ofnum
- við hvetjum til að drepið sé á kyrrstæðum bílum
- við nýtum nánasta umhverfi og efnivið náttúrunnar í leik, námi og kennslu
- við lærum um staðhætti og söguminjar í nágrenni skólans
- við virðum gróðurinn í umhverfinu og plöntum trjám
- við ræktum grænmeti og matjurtir
- við hugsun vel um umhverfið okkar til dæmis með skipulegri ruslahreinsun
- við höfum öll tækifæri til að koma hugmyndum um umhverfismál á framfæri

Í janúar 2014 hófst vinna við að myndgera umhverfissáttmálann svo allir nemendur skólans hafi tækifæri til skilnings eins og mögulegt er. **Á heimasíðu má sjá sáttmálann bundinn í texta og í myndum til stuðnings.**

Greinargerð samhliða umsókn þarf að berast Landvernd í síðasta lagi fyrsta þess mánaðar sem er á undan þeim úttektarmánuði sem óskað er eftir (t.d. 1. febrúar vegna úttektar í mars). **Greinargerð** ásamt fylgigögnum, fundargerðum, gátlistum, dæmum um verkefni eða skipulag o.s.frv., **skal skilað rafrænt í einu pdf-skjali**. Á heimasíðu Landverndar er að finna upplýsingar um það hvernig best er að standa að skrifum greinargerðarinnar.

Fylgigögn

Umhverfisgátlisti 2012-2013 pdf